

Wstęp 11

Rozdział I

Uwarunkowania i przesłanki integracji Polski ze Wspólnotami Europejskimi 13

1. Sytuacja międzynarodowa na przełomie lat 80. i 90. XX wieku 14
 - 1.1. Koniec zimnej wojny i rozpad ZSRR 14
 - 1.2. Zjednoczenie Niemiec 16
 - 1.3. Problemy i dynamika integracji europejskiej 18
 - 1.3.1. Spowolnienie procesów integracyjnych 18
 - 1.3.2. Powstanie Unii Europejskiej 19
 2. Polska po 1989 roku: sytuacja wewnętrzna i polityka zagraniczna 22
 - 2.1. Transformacja polityczna 23
 - 2.1.1. System wyborczy i rywalizacja polityczna 24
 - 2.1.2. System władzy i uchwalenie konstytucji 27
 - 2.2. Transformacja ekonomiczna 29
 - 2.2.1. Plan Balcerowicza i efekty transformacji 29
 - 2.2.2. Stan gospodarki i dystans do UE 32
 - 2.3. Polityka zagraniczna Polski po 1989 roku 34
 - 2.3.1. Główne założenia polityki zagranicznej po 1989 roku 34
 - 2.3.2. Realizacja podstawowych celów polskiej polityki zagranicznej 36
 3. Stosunek Wspólnoty Europejskiej do poszerzenia na Wschód 40
 - 3.1. Wewnętrzne i geopolityczne uwarunkowania stanowiska Wspólnot 41
 - 4.1. Kryteria kopenhaskie 46
- Pytania i zagadnienia kontrolne 50
- Wybrana literatura 50

Rozdział II

Instytucjonalno-prawne ramy procesu integracyjnego w okresie przedakcesyjnym 52

1. Układ o stowarzyszeniu Polski ze Wspólnotami Europejskimi: geneza i główne postanowienia 53
 - 1.1. Stosunki między Polską a Wspólnotami Europejskimi do 1991 roku 53
 - 1.2. Podpisanie Układu Europejskiego 54
 - 1.3. Dialog polityczny i organy stowarzyszenia 55
 - 1.4. Umowa przejściowa 57
 - 1.5. Inne postanowienia Układu Europejskiego 59
2. Ocena ex ante umowy o stowarzyszeniu 60
 - 2.1. Oczekiwanie i szansę związane z Układem Europejskim 60
 - 2.2. Krytyczna ocena zasad stowarzyszenia i zagrożenia związane z Układem Europejskim 62
3. Przygotowania Unii Europejskiej do poszerzenia 65
 - 3.1. Strategia przedczłonkowska 65
 - 3.2. Biała Księga 67
 - 3.3. Agenda 2000 i opinia Komisji Europejskiej w sprawie członkostwa Polski w Unii Europejskiej (avis) 68
 - 3.3.1. Problem reformy wewnętrznej UE i finansowania poszerzenia 69
 - 3.3.2. Partnerstwo dla Członkostwa 71
 - 3.3.3. Ocena stanu dostosowań Polski na podstawie avis 72
 - 3.3.4. Problem dyferencjacji w Agendzie 2000 74
 - 3.4. Zmiany instytucjonalne przygotowujące do poszerzenia UE 76
 - 3.4.1. Traktat amsterdamski 76
 - 3.4.2. Traktat nicejski 78

- 4. Przygotowania Polski do integracji z Unią Europejską 81
- 4.1. Główne instytucje odpowiedzialne za koordynację procesu integracyjnego 82
- 4.2. Narodowa Strategia Integracji 86
- 4.3. Realizacja strategii przedczłonkowskiej 88
- 4.3.1. Narodowy Program Przygotowania Polski do Członkostwa w Unii Europejskiej 89
- Pytania i zagadnienia kontrolne: 91 Wybrana literatura 91

Rozdział III

Dynamika i wybrane problemy procesu integracyjnego 93

- 1. Stosunki ekonomiczne Polski z Unią Europejską 94
- 1.1. Relacje handlowe i efekty umowy przejściowej 94
- 1.2. Rola i znaczenie Układu Europejskiego dla polskiej gospodarki 98
- 1.3. Przepływ kapitału między Unią Europejską a Polską 100
- 2. Harmonizacja prawa polskiego z *acquis communautaire* 103
- 2.1. Implementacja prawa unijnego - uwagi wstępne 103
- 2.2. Układ Europejski a harmonizacja prawa 104
- 2.3. Procedury dostosowywania prawa unijnego w Polsce 105
- 2.4. Postępy w zakresie harmonizacji prawa 106
- 3. Opinia publiczna a integracja Polski z UE 109
- 3.1. Wizerunek UE i poparcie dla procesu akcesyjnego 109
- 3.2. Partie polityczne i ich elektorat a integracja Polski z UE 112
- 3.3. Konsekwencje integracji z UE w oczach opinii publicznej 114
- 3.4. Polityka informacyjna rządu 116
- 4. Antycypacja korzyści i kosztów jako determinanta procesu integracyjnego 118
- 4.1. Polityczne efekty integracji z UE 119
- 4.2. Makroekonomiczne i mikroekonomiczne konsekwencje integracji 120
- 4.3. Rolnictwo 125
- 4.3.1. Problemy dostosowawcze - diagnoza 125
- 4.3.2. Wspólna Polityka Rolna a polskie rolnictwo - koszty i korzyści 128
- 5. Pomoc przedakcesyjna i jej znaczenie dla integracji Polski z UE 131
- 5.1. PHARE 131
- 5.2. SAPARD 135
- 5.3. ISPA 137
- Pytania i zagadnienia kontrolne 138 Wybrana literatura 138

Rozdział IV

Przebieg i wyniki negocjacji akcesyjnych 140

- 1. Wybrane formalnoprawne i polityczne aspekty negocjacji akcesyjnych 141
- 1.1. Droga do rozpoczęcia negocjacji i procedura akcesji 141
- 1.2. Zasady negocjacji akcesyjnych 143
- 1.3. Struktura procesu negocjacyjnego 144
- 1.3.1. Screening 144
- 1.3.2. Negocjacje właściwe 146
- 1.4. Podmioty negocjacji akcesyjnych i ich rola 147
- 1.4.1. Organizacja struktury negocjacyjnej Polski 147
- 1.4.2. Organizacja struktury negocjacyjnej Unii Europejskiej 154
- 2. Przebieg negocjacji akcesyjnych Polski z Unią Europejską 157
- 2.1. Stanowiska negocjacyjne Polski 158
- 2.1.1. Jednolity rynek 160

2.1.2. Polityka regionalna	162
2.1.3. Rolnictwo	162
2.1.4. Środowisko	163
2.1.5. Polityka konkurencji	164
2.1.6. Transport	164
2.1.7. Podatki	165
2.1.8. Finanse i budżet	165
2.1.9. Inne obszary negocjacyjne	166
2.2. Dynamika negocjacji akcesyjnych	167
2.2.1. Zakończenie negocjacji w Kopenhadze	168
2.3. Wyniki i ocena negocjacji akcesyjnych	169
3.1. Rezultaty rozmów na temat przystąpienia Polski do UE	171
3.1.1. Jednolity rynek	171
3.1.2. Polityka regionalna	173
3.1.3. Rolnictwo	174
3.1.4. Środowisko	176
3.1.5. Polityka konkurencji	176
3.1.6. Transport	177
3.1.7. Podatki	178
3.1.8. Finanse i budżet	178
3.1.9. Inne obszary negocjacyjne	179
3.2. Ocena negocjacji akcesyjnych	181
Pytania i zagadnienia kontrolne	183
Wybrana literatura	183

Rozdział V

Polska w Unii Europejskiej 184

1. Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej	184
1.1. Traktat akcesyjny i warunki członkostwa	185
1.2. Referendum akcesyjne i ratyfikacja Traktatu akcesyjnego	187
1.3. Okres obserwatorski (30 kwietnia 2003-1 maja 2004 roku)	191
1.4. Miejsce i rola Polski w systemie instytucjonalnym UE	192
2. Skutki integracji Polski z Unią Europejską	197
2.1. Średniookresowe efekty w sferze gospodarczej	198
2.1.1. Sytuacja makroekonomiczna po 2004 roku - wybrane aspekty	198
2.1.2. Konsekwencje integracji dla rolnictwa	203
2.1.3. Finansowe konsekwencje poszerzenia - transfery na rzecz Polski	208
2.2. Średniookresowe efekty integracji w sferze społecznej	220
2.2.1. Opinia publiczna wobec integracji europejskiej po akcesji	223
3. Prawne aspekty integracji z Unią Europejską	225
3.1. Suwerenność Polski po 1 maja 2004 roku	226
3.2. Proces ustawodawczy a uczestnictwo w UE	227
Pytania i zagadnienia kontrolne	230
Wybrana literatura:	230

Rozdział VI

Polityka Polski w Unii Europejskiej 231

1. Polska polityka zagraniczna po 2004 roku	232
1.1. Cele i realizacja polityki zagranicznej w kontekście UE	232
1.2. Wizerunek Polski jako determinanta polityki w ramach UE	235
2. Polska wobec problemów rozwoju Unii Europejskiej	238

2.1. Stosunek Polski do Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa	238
2.2. Polska wobec Traktatu konstytucyjnego	241
2.3. Polska wobec poszerzenia Unii Europejskiej	244
3. Polska wobec Unii Gospodarczej i Walutowej	247
3.1. Warunki przystąpienia do strefy euro	248
3.2. Polska a kryteria konwergencji	251
3.3. Debata na temat przystąpienia Polski do UGiW	253
3.4. Korzyści i koszty z przystąpienia do Unii Gospodarczej i Walutowej	255
3.4.1. Korzyści związane z przyjęciem euro	256
3.4.2. Zagrożenia i koszty związane z przyjęciem euro	257
Pytania i zagadnienia kontrolne	259
Wybrana literatura	260
Indeks	261